

IDROTTSUTBILDNINGSCENTREN

Kontaktuppgifter

Här uppges kontaktuppgifter för den person som kan kontaktas i fråga om uppgifterna på blanketten.

Utbildning i enlighet med lagen om fritt bildningsarbete

Innehållet i undervisningen inom fritt bildningsarbete vid idrottsutbildningscentren

Utbildning som erbjuds som fritt bildningsarbete vid idrottsutbildningscentren ska motsvara syftet och målet i 1 § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). Dessutom föreskrivs det i 2 § i lagen om fritt bildningsarbete att det är idrottsutbildningscentrens uppgift att ordna:

- undervisning som främjar motion och idrott
- undervisning som främjar välmående, välfärd och hälsa [*genom motion*]
- undervisning som tjänar idrottsorganisationernas och idrottsföreningarnas verksamhet
- träningsverksamhet

Utbildning som berättigar till statsandel för fritt bildningsarbete är undervisning som **ett idrottsutbildningscenter ordnar själv, i enlighet med listan ovan, och för vars kostnader och till exempel lön för undervisningspersonalen centret själv ansvarar. Läroanstalten ska alltså ansvara för planering av innehållet i utbildningen inom fritt bildningsarbete, antagning av studerande och undervisning samt erbjuda lokaler, matservering och inkvartering. I undervisningen ska centren i regel anlita egen undervisningspersonal eller timplärare som avlönas för en kurs.**

I tillämpliga delar får en läroanstalt anlita utomstående aktörer för kompletterande sakkunskap med anknytning till utbildningen, men också i det fallet ska studierna uppfylla kriterierna för utbildning inom fritt bildningsarbete. Huvudmannaskapet för en läroanstalt inom fritt bildningsarbete ställer professionella krav på förvaltningen av läroanstalten och ordnandet av utbildning. Därför måste en läroanstalt ha tillräckligt med undervisningspersonal som uppfyller behörighetsvillkoren.

För ordnandet av utbildningen ska läroanstalten göra upp en verksamhetsplan där utbildningsverksamhetens helhet framgår. Idrottsutbildningscentret ska dessutom utarbeta en läroplan för utbildning som varar minst åtta veckor eller som omfattar distansundervisning. Av läroplanen ska framgå innehållet i och omfattningen av handledd undervisning som ordnas av läroanstalten.

I utbildningen vid ett idrottsutbildningscenter kan det ingå målinriktad och handledd utbildning som ordnas i praktiska arbetsuppgifter (inläring i arbetet) på en arbetsplats och som bygger på

ett avtal mellan läroanstalten och arbetsgivaren. En läroplan ska utarbetas för utbildning i vilken ingår inläring i arbetet.

Undervisningens längd inom fritt bildningsarbete på idrottsutbildningscentren

Enligt lagen om fritt bildningsarbete är de riksomfattande idrottsutbildningscentren internat som anordnar undervisning på heltid (2 §). Enligt 1 § i förordningen om fritt bildningsarbete (805/1998, ändrad 611/2015) är minimilängden för utbildning som riksomfattande idrottsutbildningscenter anordnar i en studieperiod 10 undervisningstimmar. Undervisningen under studieperioden ska delas upp på minst två på varandra följande dagar så att undervisning ges i genomsnitt minst fem timmar per dag. Till den distansundervisning och inläring i arbete som grundar sig på en läroplan ska det höra en eller flera perioder av närundervisning på minst 10 timmar var.

Med ett studerandedygn avses vid ett riksomfattande idrottsutbildningscenter en studerandes studier under ett dygn då studeranden har fått handledd undervisning under i medeltal minst fem timmar per dag (2 §).

Ett studerandedygn räknas ut enligt formeln:

$$\frac{(\text{antalet studerande} \times \text{kursens längd i timmar})}{24}$$

24

(I formeln avses med kursens längd i timmar antalet timmar från kursens början till kursens slut, det vill säga inte undervisningstimmar)

Som undervisningstimmar räknas enligt förordningen handledd undervisning. En kurs kan anses börja med den första gemensamma handledda undervisningstimmen, inte till exempel med matsservering. Kursen slutar med den sista gemensamma handledda undervisningstimmen. Det genomsnittliga minimikravet på fem handledda timmar uppfylls fastän handledd undervisning under en dag ges i mindre än fem timmar.

Med långa kurser avses kurser där det ingår veckoslut under vilka det inte ordnas undervisning. I fråga om långa kurser omvandlas studieperioder till studerandedygn genom användning av principen att en närundervisningsperiod på en vecka för en studerande räknas som 4,4 studerandedygn. Vad gäller dessa kurser ska antalet studerandedygn motsvara det verkliga deltagarantalet med en veckas noggrannhet. Till exempel kurser som räcker några få veckor, med undervisning även under veckosluten, räknas enligt den normala formeln.

Till distans- och flerformsundervisningen vid riksomfattande idrottsutbildningscenter, som grundar sig på läroanstaltens verksamhetsplan, ska det höra en eller flera perioder av närundervisning på minst 10 timmar var (förordningen om fritt bildningsarbete, 1 § 2 mom.).

Med distansstudier avses studier där läraren och de studerande inte befinner sig på samma fysiska plats.

Namn och adress på läroanstalten för fritt bildningsarbete fastställs i tillståndet att driva läroanstalt. I de prestationer som berättigar till statsandel inkluderas bland annat kostnader för inkvartering och matsservering, och därför blir finansieringen per enhet högre än för andra läroanstaltsformer. **Utgångspunkten är att undervisningen ordnas i den läroanstalt som nämns i tillståndet.** Undervisning som regelbundet ordnas på annat håll uppfyller inte kriterierna för fritt bildningsarbete.

Studering inom fritt bildningsarbete

Studering som övernattar utanför utbildningscentret. När antalet studerandedygn beräknas inkluderas de studering som inte övernattar på läroanstalten men i övrigt fullt ut deltar i det fria bildningsarbetets kursverksamhet som genomförs i gruppform. På blanketten meddelas deras studerandedygn till fullt antal (100 %). Vid beräkning av de studerandedygn som ska användas som grund för statsandelen beaktar undervisnings- och kulturministeriet 80 procent av antalet studerandedygn som meddelats för studering som övernattat utanför utbildningscentret.

Utländska studering: I regel består prestationerna inom fritt bildningsarbete av studering som bor i Finland och som deltar i kurser. Studering som deltar i kurser inom fritt bildningsarbete kan registreras som prestationer inom fritt bildningsarbete också oberoende av medborgarskap när det gäller enskilda personer som deltar i kurser inom fritt bildningsarbete som läroanstalten erbjuder. Kurser som erbjuds grupper av utländska studering ska i princip inte registreras som fritt bildningsarbete utan som annan verksamhet i läroanstalten.

Studering som avbryter: Studering som avbryter en kurs inom fritt bildningsarbete räknas med i kursens prestationer endast under den tid de har deltagit i kursen.

Timlärare: Timlärare registreras inte som deltagare i en kurs inom fritt bildningsarbete.

Övriga anvisningar

Tävlingsevenemang: Tävlings- och turneringsevenemang registreras i princip inte som prestationer inom fritt bildningsarbete. Om det ändå är fråga om en kurs inom fritt bildningsarbete där ett tävlings- eller turneringsevenemang ingår som en del av helheten får kursen registreras som prestation inom fritt bildningsarbete för den tid som utgör undervisning.

Avgiftsbelagd serviceverksamhet: Enligt 3 § i lagen om fritt bildningsarbete kan idrottsutbildningscentren också ordna utvecklings- och serviceverksamhet som stöder utbildningen eller på ett nära sätt ansluter sig till den. Denna verksamhet kan till innehållet motsvara utbildning av typen fritt bildningsarbete, men den uppfyller inte kraven på fritt bildningsarbete i lagen och förordningen. Utvecklings- och serviceverksamhet beaktas inte vid uträkningen av grunderna för statsandelar för fritt bildningsarbete.

I antalet studerandedygn får inte inkluderas sådan utbildning inom fritt bildningsarbete som finansieras helt med ett separat statsunderstöd, utbildning som leder till yrkesexamen eller förbereder för fristående examen, arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som köps av arbetskraftsförvaltningen och inte heller någon annan utbildning som genomförs på villkor som anges av beställaren, dvs. då beställaren bestämmer utbildningens mål och centrala innehåll, rekryterar deltagarna och betalar kostnaderna för verksamheten (utbildning som hör till avgiftsbelagd serviceverksamhet). Som avgiftsbelagd serviceverksamhet räknas dock inte utbildning för en organisation eller annan sammanslutning som hör till huvudmannens bakomliggande sammanslutning och som centret anordnar i enlighet med den utbildningsuppgift som anges i tillståndet.

Förverkligade studerandedygn år 2021

I denna punkt anmäls antalet förverkligade studerandedygn inom fritt bildningsarbete under föregående kalenderår.

I antalen studerandedygn ska även ingå antalet studerandedygn inom distansundervisning och antalet studerandedygn för de studerande som övernattar utanför utbildningscentret, och dessa meddelas till fullt antal (100 %). Vid beräkning av de studerandedygn som ska användas som grund för statsandelen beaktar undervisnings- och kulturministeriet 80 procent av antalet studerandedygn som meddelats för studerande som övernattat utanför utbildningscentret.

Studerandedygn som ingår i avgiftsbelagd serviceverksamhet får inte räknas med i antalet studerandedygn och inte heller studerandedygn som ingår i utbildning som leder till yrkesexamen eller som förbereder för fristående examen.

Hur distansundervisning omvandlas till studerandedygn

I samband med distans- eller flerformsundervisning ska ordnas en eller flera närundervisningsperioder på minst 10 timmar var, och dessa undervisningstimmar räknas till fullt antal med i prestationerna.

Distansundervisningen bör vara handledd och den bör basera sig på en omfattning som anges i form av undervisningstimmar i verksamhetsplanen. Distansundervisningens undervisningstimmar omvandlas till kalkylerade arbetsdagar så här: dividera antalet undervisningstimmar med fem och multiplicera sedan med antalet studerande. Resultatet är det kalkylerade antalet studerandedygn. Det kalkylerade antalet studerandedygn, meddelas till fullt antal (100 %) under antalet studerandedygn. Dessutom specificeras de i en egen punkt på sista raden.

Om distansundervisning inte är en utbildningsuppgift som nämns i idrottsutbildningscentrets tillstånd att driva läroanstalt, beaktas vid beräkning av de studerandedygn som används som grund för läroanstaltens statsandel studerandedygn som genomförts som distansundervisning och inläring i arbete till högst den mängd som motsvarar 20 procent av det totala antalet faktiska studerandedygn för närundervisning vid läroanstalten.

Om distansundervisning är en utbildningsuppgift som nämns i idrottsutbildningscentrets tillstånd att driva läroanstalt beaktas de studerandedygn som består av distansundervisning i sin helhet. Av mängden studerandedygn som genomförts som inläring i arbete beaktas dock högst den mängd som motsvarar 20 procent av antalet faktiska studerandedygn för närundervisning vid läroanstalten. (805/1998 2 § 3 mom.)

Av bestämmelserna om distansundervisning beaktas inte begränsningen på 20 % under undantagsförhållandena 18.3.2020–3.8.2021.

9.4.2020–31.8.2021

Statsrådet godkände en temporär ändring av förordningen om fritt bildningsarbete (200/2020), som trädde i kraft den 9 april 2020. För att möjliggöra anordnande av fullskalig distansundervisning slopades skrivelserna i 1 § 2 mom. och 2 § 3 mom. om att det till distansundervisning ska höra en närundervisningsperiod och om att distansundervisningen begränsas till 20 procent. Förordningen gäller 9.4–13.5.2020. Den 14 maj 2020 godkände statsrådet en annan temporär ändring av förordningen om fritt bildningsarbete (364/2021), som har samma innehåll som förordning 200/2020. Den nya temporära förordningen gällde 14.8–31.8.2020. Statsrådet godkände förordningen 614/2020 om temporär ändring av 1 och 2 § i förordningen om fritt bildningsarbete med samma innehåll för tiden 1.9.2020–31.8.2021.

Eftersom de uppgifter som samlades in genom förfrågan om basuppgifter hösten 2021 gällde tiden 1.1.2021–31.7.2021 när den temporära förordningen var i kraft, samlas ännu uppgifter för augusti, det vill säga för 1.8–31.8.2021 utan begränsningen på 20 procent för distansundervisning.

Studerandedygnen meddelas enligt följande indelning som baserar sig på utbildningens innehåll

1. Undervisning som främjar motion och idrottsintressen
2. Kurser för tränare och ledare
3. Elitidrott
4. Övrig utbildning som främjar verksamhet i frivilligorganisationer
5. Övrig utbildning

1.Undervisning som främjar motion och idrottsintressen

Undervisning inom fritt bildningsarbete som likvärdigt erbjuds hela befolkningen och som främjar motion och idrottsintressen. Deltagarna kan vara barn, unga, personer i arbetsför ålder, äldre eller höra till grupper med särskilda behov. Också familjekurser kan vara undervisning som främjar motion och idrottsintressen.

2.Kurser för tränare och ledare

Utbildning för ledare och tränare i idrottsföreningar samt i idrottsorganisationer på riks- och regionalnivå som inte leder till examen.

3.Elitidrott

Utbildning inom elitidrott som också kan vara gemensam lägerverksamhet för föreningar eller grenförbund. Karaktäristiskt för utbildning inom elitidrott är att den är inriktad på systematisk träning, tävling och resultat.

4.Övrig utbildning som främjar verksamhet i frivilligorganisationer

Utbildning som erbjuds till exempel medlemmar i föreningars styrelser och övriga motsvarande organs förtroendevalda samt frivilliga funktionärer.

5.Övrig utbildning

Utbildning inom fritt bildningsarbete som till innehållet inte hör till grupperna 1–4.

6.Antalet studerandedygn sammanlagt (punkterna 1–5 tillsammans).

Det sammanlagda antalet förverkligade studerandedygn år 2021 har förhandsifyllts på blanketten i enlighet med den uppgift som getts i kostnadsenkäten år 2021. Det sammanlagda antalet studerandedygn som anmälts i punkterna 1–5 ska motsvara den förhandsifyllda uppgiften.

- från punkt 6. (Sammanlagt) antalet studerandedygn inom distansundervisningen

Också antalet studerandedygn för distansundervisningen 2021 har ifyllts på förhand på registreringsblanketten enligt de uppgifter som gavs i kostnadsförfrågan 2021.

- från punkt 6. (Sammanlagt) antal studerandedygn för de studerande som övernattat utanför idrottsutbildningscentret

Av det sammanlagda antalet studerandedygn år 2021 meddelas här antalet studerandedygn för studerande som övernattat utanför utbildningscentret till fullt antal (100 %). Vid beräkning av de studerandedygn som ska användas som grund för statsandelen beaktar undervisnings- och kulturministeriet 80 procent av antalet studerandedygn som meddelats för studerande som övernattat utanför utbildningscentret.

Antalet studerandedygn för studerande som övernattat utanför idrottsutbildningscentret beräknas endast för antalet studerandedygn för närundervisning (även för distansundervisningens och flerformsundervisningens närundervisningsperioder). Av studerandedygnen för distansundervisning anmäls inte andelen som motsvarar de studerande som övernattat utanför idrottsutbildningscentret.

Om det totala antalet studerandedygn eller antalet studerandedygn för distansundervisningen som meddelades i kostnadsförfrågan 2021 är felaktigt ska den korrigerade uppgiften meddelas till enhet för statsandelar vid Utbildningsstyrelsen.

Studerandedygnen år 2022

En uppskattning av antalet studerandedygn för det resterande året ska inte längre anmälas.

I antalet studerandedygn som meddelas ska även ingå antalet studerandedygn inom distansundervisning och antalet studerandedygn för de studerande som övernattar utanför utbildningscentret, och dessa ska meddelas till fullt antal (100 %). På blanketten ska dessutom specificerade efter punkten sammanlagt anmälas antalet studerandedygn för distansundervisning och för studerande som övernattar utanför utbildningscentret. Vid beräkning av de studerandedygn som ska användas som grund för statsandelen beaktar undervisnings- och kulturministeriet 80 procent av antalet studerandedygn som meddelats för studerande som övernattat utanför utbildningscentret.

Studerandedygn som ingår i avgiftsbelagd serviceverksamhet får inte räknas med i det antal som meddelas, och inte heller studerandedygn i utbildning som leder till en yrkesexamen eller som förbereder för fristående examen.

Korrigerings av uppgifterna efter lagringstidens slut

Efter lagringstidens slut korrigeras registreringsdagens uppgifter i datasystemet av enheten för statsandelar. De uppgifter som ska korrigeras anmäls så att den ursprungliga uppgiften streckas över på registreringsdagens blankett och den nya uppgiften antecknas tydligt invid den korrigerade. Man bör också beakta korrigerings inverkan på övriga punkter i blanketten och införa motsvarande korrigeringar på dessa. De korrigerade blanketterna skickas skannade som e-postbilaga till enheten för statsandelar på adressen valtiosuudet@oph.fi (eller per post på adressen Utbildningsstyrelsen, Statsandelar, PB 380, 00531 Helsingfors).